

Polscy geografowie, którzy odmienili świat

DZIEŃ NAUKI POLSKIEJ

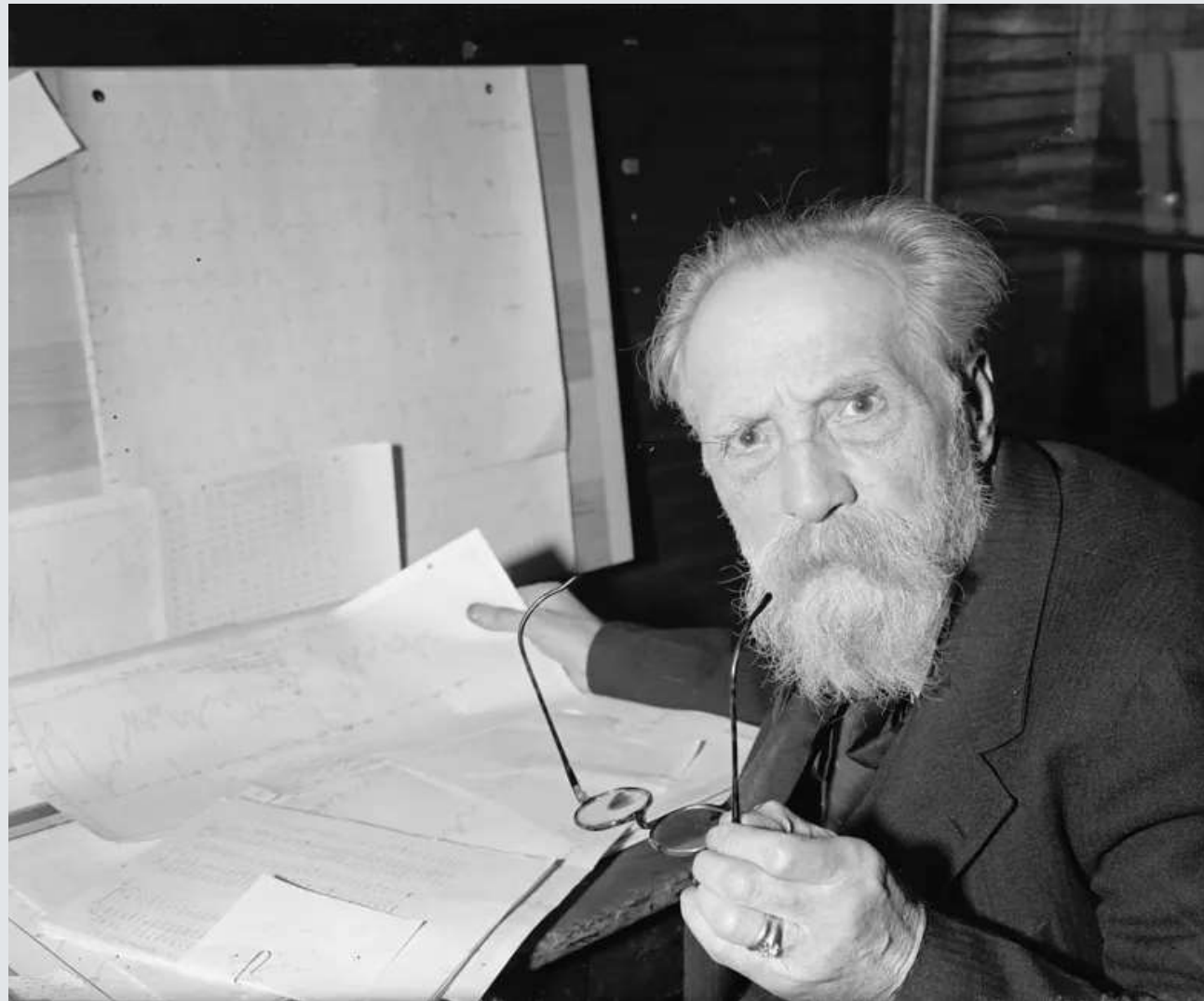

**Henryk Arctowski - bez niego Antarktyda pozostałaby
nieznana. geolog, geograf, meteorolog i podróżnik,
nieustrudzony badacz najbardziej niedostępnych
rejonów ziemi.**

- Henryk Bronisław Arctowski urodził się 15 lipca 1871 roku w Warszawie. Pochodził ze spolonizowanej saksońskiej rodziny Artztów i pod takim nazwiskiem figuruje na liście uczniów Królewskiego Gimnazjum w Inowrocławiu (wówczas Königliches Gymnasium zu Inowrazlaw), gdzie odbywał naukę w latach 1881-1884. Następnie uczył się w gimnazjum Athénée w Liège, które ukończył egzaminem maturalnym w 1888 roku. W tym samym roku rozpoczął studia w zakresie matematyki i fizyki w Liège, po roku przeniósł się do Paryża, gdzie studiował chemię i geologię na Sorbonie, w Collège de France i Szkole Górniczej, a następnie meteorologię i geologię w Londynie, Edynburgu i Zurychu. W 1893 roku rozpoczął pracę jako asystent w Katedrze Chemii na Uniwersytecie w Liège pod kierunkiem profesora Walthera Springa.
- Podczas studiów utrzymywał kontakty z Polakami mieszkającymi we Francji, między innymi z Marią Skłodowską. Przejawiał postawę patriotyczną, czego wyrazem było uzyskanie zgody u rządu belgijskiego na spolszczenie dotychczasowego nazwiska Artz na Arctowski i publikowanie pod nim prac naukowych.

Pierwszy określił głębokość podbiegunowych mórz

Młody człowiek szybko zwrócił na siebie uwagę świata nauki. Mając niespełna 22 lata podjął pracę na Uniwersytecie w Liege, a dwa lata później, **w roku 1895, rozpoczął przygotowania do podróży antarktycznej**, w trakcie której prowadził badania z zakresu oceanografii, meteorologii, glaciologii oraz geologii. Zebrane materiały posłużyły mu między innymi do stworzenia map batymetrycznych (głębokości) mórz antarktycznych, a także opracowania teorii falowego przesuwania się cyklonów. Arctowski przedstawił także **tezę o powiązaniu geologicznym południowoamerykańskich Andów ze wzniesieniami na Ziemi Grahama.**

Ignacy Domeyko

Odkrył skarby Chile

Dzięki nim stworzył mapę geologiczną Chile, **odkrył** i zbadał wiele bogatych pokładów różnych gatunków węgla kamiennego, żył złota, a także znalazł nieznanego wówczas minerał nazwany na jego cześć "domeykitem".

Ignacy Domeyko, polski mineralog i geolog, przyjaciel Adama Mickiewicza, profesor oraz rektor uniwersytetu Santiago de Chile, który swoją działalnością przyczynił się do rozwoju Chile pod względem kulturalnym i przemysłowym.

Domeyko pochodził z rodziny ziemiańskiej. Uzyskał dyplom Uniwersytetu Wileńskiego. Po upadku powstania listopadowego, w którym brał udział, emigrował do Francji, gdzie w paryskim École des Mines ukończył studia górnicze.

Nagrobek Ignacego Domeyki w Chile

Nagrobek ma kształt wysokiej (6,6 m), wolnostojącej kolumny, osadzonej na ośmiobocznej, zdobionej bazie. Pomnik posadowiony jest na trójstopniowej podstawie; od strony wschodniej znajduje się wejście do krypty grobowej, nakryte płytą z pierwotnego grobu. Rozbudowany trzon kolumny zwieńczony jest popiersiem Domeyki. Cokół kolumny jest wyraźnie oddzielony od wysokich, fazowanych płaszczyzn trzonu. Pośrodku znajdują się wypukło rzeźbione, zdobne tarcze herbowe. Przedstawiają: herb Domeyków, Dągiel, godło państwowe Rzeczypospolitej: Orzeł i Pogoń, godło państwowe Chile; od strony wschodniej umieszczono dekoracyjne elementy sztuki sepulkralnej.

Mikołaj Kopernik

ruszył ziemie

- polski polihistor: prawnik, urzędnik, dyplomata, lekarz i niższy duchowny katolicki, doktor prawa kanonicznego, zajmujący się również astronomią i astrologią, matematyką, ekonomią, strategią wojskową, kartografią i filologią.
- Przez wiele lat był sekretarzem i lekarzem biskupa warmińskiego. Był administratorem dóbr warmińskich. Pełnił funkcję posła i dyplomaty, brał udział w wielu działaniach administracyjnych i dyplomatycznych – m.in. uczestniczył w negocjacjach z Krzyżakami w sprawie zwrotu Polsce Braniewa.

Mikołaj Kopernik, Henryk Arctowski oraz Ignacy Domeyko

Zostali uwiecznieni
na polskich monetach

Prezentację przygotowali:

Jędrzej Dyk
Jakub Pańtak
Wiktor Jedliński
Jakub Syta